

ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΑΣΥΛΟΥ και ΕΛΕΓΧΟΣ

Βελτίωση της αναγνώρισης των ανιθαγενών κατά την άφιξή τους

Ποιο είναι το θέμα;

Τι μπορώ να κάνω ως επαγγελματίας πρώτης γραμμής προσφύγων;

Τι χρειάζεται να αλλάξει στο επίπεδο πολιτικής;

Περισσότερες πληροφορίες για το θέμα και επιπλέον πηγές

Ποιο είναι το θέμα;

Η αδυναμία εντοπισμού της ανιθαγένειας και προστασίας των ανιθαγενών μπορεί να **θέσει ανθρώπους σε κίνδυνο** και να προκαλέσει **σοβαρές παραβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων**. Για παράδειγμα:

- ➔ Οι ανιθαγενείς πρόσφυγες από χώρες σε εμπόλεμη κατάσταση όπως η Συρία, η Ουκρανία ή η Μιανμάρ, στους οποίους απαγορεύτηκε η είσοδος σε χώρες διέλευσης ή ασύλου επειδή δεν μπορούν να αποδείξουν από πού προέρχονται, μπορεί να εξωθηθούν πίσω σε ένοπλες συγκρούσεις ή να αναγκαστούν να κάνουν πιο επικίνδυνα ταξίδια από άλλους πρόσφυγες, θέτοντας σε κίνδυνο τη ζωή τους.
- ➔ Οι ανιθαγενείς που δεν είναι καταχωρημένοι ως ανιθαγενείς κινδυνεύουν να κρατούνται παράνομα για μεγάλα χρονικά διαστήματα με σκοπό την ταυτοποίηση ή απομάκρυνσή τους, ακόμη και αν δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής ή προηγούμενης διαμονής επειδή δεν είναι υπήκοοι.
- ➔ Οι ανιθαγενείς που δεν είναι καταχωρημένοι ή δεν τους προσφέρεται προστασία μπορεί να πέσουν θύματα εκμετάλλευσης προκειμένου να επιβιώσουν, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας, των σκληρών συνθηκών εργασίας ή της σύγχρονης δουλείας.

Τι μπορώ να κάνω ως επαγγελματίας πρώτης γραμμής προσφύγων;

Οι 4 Αρχές: Αναγνώριση, Εγγραφή, Αναφορά και Ανάγνωση!

1. Αναγνώρισε την ανιθαγένεια

Μην υποθέτετε ότι όλοι έχουν ιθαγένεια ή ότι όλοι οι ανιθαγενείς γνωρίζουν ότι είναι ανιθαγενείς. Λάβετε υπόψη ότι ορισμένοι άνθρωποι μπορεί να θεωρούν ως «ιθαγένεια» την εθνικότητα ή την κοινοτική τους ομάδα και όχι την υπηκοότητα. Κατά την εγγραφή ενός αιτούντος άσυλο, υποβάλετε ερωτήσεις σχετικά με την ιθαγένεια με ευαισθησία για να βοηθήσετε στον εντοπισμό της ανιθαγένειας. Για παράδειγμα:

- ➔ Οι αρχές της δικής σας ή κάποιας άλλης χώρας σας θεωρούν πολίτη τους;
- ➔ Έχετε (ή είχατε ποτέ) έγγραφο που να αποδεικνύει ότι θεωρείστε πολίτης οποιασδήποτε χώρας, για παράδειγμα, ένα πιστοποιητικό ιθαγένειας ή ένα διαβατήριο; Αν όχι, γιατί όχι;
- ➔ Ανήκετε σε ομάδα ατόμων που η κυβέρνηση δεν αναγνωρίζει ως πολίτες;

- Μπορούν τα παιδιά στη χώρα σας να κληρονομήσουν την υπηκοότητα μέσω της μητέρας τους; Εάν όχι, έχετε κληρονομήσει την υπηκοότητα μέσω του πατέρα σας ή έχετε λάβει την ιθαγένεια με κάποιον άλλο τρόπο;

Περισσότερες ερωτήσεις είναι διαθέσιμες εδώ: [Διαπιστώνοντας την Ανιθαγένεια: Ερωτήσεις ελέγχου διαλογής](#)

2. [Καταγραφή ανιθαγένειας ή ενδείξεων ανιθαγένειας](#)

Εάν διαπιστώσετε την ανιθαγένεια ενός ατόμου ή ενδείξεις ανιθαγένειας, ή αν το άτομο ισχυρίζεται ότι είναι ανιθαγενής, καταγράψτε αυτήν τη σημαντική πληροφορία σε κάθε έγγραφο που σχετίζεται με το άτομο αυτό. Εάν ένα έντυπο δεν διαθέτει πεδία που να σας επιτρέπουν να καταγράφετε με ακρίβεια την ανιθαγένεια ή τις ενδείξεις ανιθαγένειας, σημειώστε το κάπου στο έντυπο, ώστε να υπάρχει καταγραφή. Βεβαιωθείτε ότι έχετε ενημερώσει το άτομο σχετικά με αυτό, καθώς και για το ότι ενδέχεται να είναι σημαντική αυτή η πληροφορία γι'αυτό στο μέλλον. Επίσης, κρατήστε αντίγραφα τυχόν σχετικών εγγράφων στο αρχείο σας.

Θα ήταν, επίσης, βοηθητικό να ζητήσετε από τον οργανισμό σας να συμπεριλάβει τρόπους για την ακριβή καταγραφή (του κινδύνου) ανιθαγένειας σε όλα τα σχετικά έντυπα.

Τα άτομα που αναγνωρίζονται ως ανιθαγενείς ή σε κίνδυνο ανιθαγένειας κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαλογής πρέπει να παραπέμπονται στις αρμόδιες αρχές για να διεξαχθεί ένας πλήρης καθορισμός της πιθανής ανιθαγένειας του ατόμου και να του προσφερθεί επαρκής προστασία. Συμβουλευτείτε τον [Δείκτη Ανιθαγένειας](#) μας για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον καθορισμό ανιθαγένειας στη χώρα σας.

3. [Παραπομπή των ατόμων για να λάβουν συμβουλές, υποστήριξη και πληροφορίες από ειδικούς](#)

Εντοπίστε οργανισμούς που ειδικεύονται σε θέματα ανιθαγένειας και ιθαγένειας στη χώρα εργασίας σας για να δείτε εάν μπορούν να βοηθήσουν. Κάποια από τα [μέλη μας](#) μπορεί να είναι σε θέση να σας βοηθήσουν. Κατεβάστε και χρησιμοποιήστε τον [οδηγό/αφίσα](#) μας για τους φορείς αντιμετώπισης των προσφύγων και τον [σύντομο οδηγό](#) μας για τους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο.

4. [Διαβάστε σχετικά με την ανιθαγένεια.](#)

Υπάρχουν περισσότερες πληροφορίες παρακάτω, καθώς και πολύ περισσότερες στις ιστοσελίδες μας (σύνδεσμοι παρακάτω). Μάθετε περισσότερα σχετικά με τη διαπίστωση και καταχώρηση της ανιθαγένειας εδώ:

- [EASO \(EUAA\) Practical Guide on Registration:\(Πρακτικός Οδηγός της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Υποστήριξης για το Άσυλο \(EYGA\) κατά την Εγγραφή:\) Υποβολή αιτημάτων για διεθνή προστασία](#) (βλέπε σελ.39-42 «Ανιθαγένεια»)
- [Εργαλείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τον εντοπισμό και την προστασία των ανιθαγενών υπό κράτηση](#)
- Τόπος δημόσιας συζήτησης μεταναστών: [Οδηγός εντοπισμού, στήριξης και καθοδήγησης προσώπων σε κίνδυνο ανιθαγένειας στη Γαλλία](#)

Τι πρέπει να αλλάξει σε επίπεδο πολιτικής;

Οι επαγγελματίες πρώτης γραμμής μπορούν να κάνουν τεράστια διαφορά στη ζωή των ανιθαγενών που συναντούν. Χρειαζόμαστε επίσης αλλαγές σε συστημικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα:

- Η ΕΕ, οι εθνικές αρχές και άλλοι πάροχοι υπηρεσιών και υποστήριξης θα πρέπει **να εναρμονίσουν τις διαδικασίες τους για τον εντοπισμό και την καταγραφή ανιθαγένειας**. Οι κατηγορίες δεδομένων πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένες και τυποποιημένες. Η κατηγορία «άγνωστης ιθαγένειας» θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο προσωρινά για το συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα και θα πρέπει να παραπέμπει αυτόματα στη Διαδικασία Καθορισμού Ανιθαγένειας. Θα πρέπει να θεσπιστούν σαφείς διαδικασίες για την επανεξέταση και τη διόρθωση σφαλμάτων στα καταγεγραμμένα δεδομένα εθνικότητας.
- Τα κράτη θα πρέπει **να θεσπίσουν διαδικασίες προσδιορισμού της ανιθαγένειας** σύμφωνα με τις καλές πρακτικές και τους διεθνείς κανόνες, με σαφείς μηχανισμούς παραπομπής για να διασφαλίσουν ότι η ανιθαγένεια καθορίζεται κατάλληλα.
- Η ΕΕ και οι εθνικές αρχές θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι διερμηνείς, οι πολιτισμικοί διαμεσολαβητές, οι δικηγόροι, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και οι κοινοτικές ομάδες έχουν **απεριόριστη πρόσβαση σε άτομα στα σημεία εγγραφής και διέλευσης των συνόρων**, ώστε να μπορούν να παρέχουν σχετικές πληροφορίες, υποστήριξη και συμβουλές σε ανιθαγενείς εν κινήσει.
- Οι υπηρεσίες της ΕΕ και οι εθνικές αρχές θα πρέπει να παρέχουν στους υπαλλήλους πρώτης γραμμής εκπαίδευση και εργαλεία για να κατανοήσουν τα προβλήματα ανιθαγένειας και εθνικότητας. Οι ρυθμιστικοί φορείς, οι δικηγορικοί σύλλογοι και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι το προσωπικό και οι εθελοντές τους έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες, κατάρτιση και πόρους για να υποστηρίξουν το έργο τους με άτομα που επηρεάζονται λόγω της ανιθαγένειας.

Περισσότερες πληροφορίες για το θέμα και πρόσθετες πηγές

Η αποτυχία εντοπισμού της ανιθαγένειας μπορεί να προκαλέσει πολλά προβλήματα. Κατά τη διάρκεια των διαδικασιών καταχώρησης και ελέγχου για άσυλο, ενδέχεται να «αποδοθεί» στους ανιθαγενείς πρόσφυγες εσφαλμένα μια εικαζόμενη ιθαγένεια από αξιωματούχους με βάση τη χώρα καταγωγής ή τη γλώσσα τους. Γυναίκες και παιδιά μπορεί να θεωρηθεί ότι έχουν την ίδια εθνικότητα με τον σύζυγο ή πατέρα τους, πράγμα που μπορεί να σημαίνει ότι η ανιθαγένεια μεταξύ των παιδιών ή των συζύγων είναι κρυμμένη και δεν λαμβάνεται υπόψη. Σε άλλες περιπτώσεις, οι ανιθαγενείς τεκμαίρονται ότι έχουν την ιθαγένεια της χώρας καταγωγής τους, για παράδειγμα ένας ανιθαγενής Σύριος είναι εγγεγραμμένος ως «Σύριος» ή ένας Μπιντούν ως «Κουβετιανός» ή «Ιρακινός». Αυτό μπορεί επίσης να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα: για παράδειγμα, εάν βελτιωθεί η κατάσταση στη χώρα καταγωγής τους, μπορεί να αναμένεται (και να απαιτείται) ότι οι πρόσφυγες θα επιστρέψουν. Εάν είναι ανιθαγενείς αλλά τους έχει αποδοθεί λανθασμένα η ιθαγένεια, ενδέχεται να μην μπορούν να επιστρέψουν και να καταλήξουν χωρίς κανένα προστατευτικό καθεστώς, άδεια παραμονής ή/και να κρατούνται στη χώρα υποδοχής. Εάν η ανιθαγένεια παραλειφθεί ή το καθεστώς εθνικότητας

καταγραφεί εσφαλμένα σε αυτό το πρώιμο στάδιο, μπορεί να είναι πολύ δύσκολο να διορθωθεί αργότερα.

Μπορεί να υπάρχουν καλοί λόγοι για τους οποίους οι ανιθαγενείς δεν αναγνωρίζουν τη δική τους ανιθαγένεια. Κάποιοι ανιθαγενείς πρόσφυγες ενδέχεται να μην γνωρίζουν ότι είναι ανιθαγενείς ή τη σημασία της έλλειψης ιθαγένειας στην αίτηση διεθνούς προστασίας τους ή να φοβούνται να πουν στις αρχές ότι είναι ανιθαγενείς λόγω παρελθοντικών διακρίσεων ή διώξεων. Οι Αρχές οφείλουν να έχουν κατανόηση σχετικά με αυτό και να προσφέρουν πολλαπλές ευκαιρίες μακριά από οτιδήποτε μπορεί να φαντάζει απειλητικό στους αιτούντες άσυλο για να συζητήσουν την πιθανή ανιθαγένειά τους, με ορίζοντα να προσφερθεί κατάλληλη προστασία αν είναι απαραίτητο.

Κάποιες φορές οι άνθρωποι καταγράφονται ως έχοντες «άγνωστη ιθαγένεια» ή ως «απάτριδες», αλλά μετά δεν γίνεται τίποτε για να τους προταθεί μια διαδικασία ώστε να προσδιορίσουν ορθά την ιθαγένεια τους. Αυτό μπορεί να προκαλέσει σημαντικά προβλήματα αργότερα.

Λάβετε περισσότερες πληροφορίες

[European Network on Statelessness](#) (Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Ανιθαγένεια)

[Stateless Journeys](#)

[Statelessness Index](#) (Ευρετήριο Ανιθαγένειας)

[UNHCR's Ending Statelessness](#) (Ιστότοπος της ΥΑ/ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες — Εξάλειψη της Ανιθαγένειας)

[UNHCR's Self-Study Module on Statelessness](#) (Ενότητα αυτοδιδασκαλίας για την Ανιθαγένεια από την ΥΑ/ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες)

[Institute on Statelessness and Inclusion](#) (Ινστιτούτο Ανιθαγένειας και Ενσωμάτωσης)

[Statefree](#)

Besuchen Sie einen Kurs am [Institut für Staatenlosigkeit und Inklusion](#) oder an der [Universität von Melbourne](#).

Παρακολουθήστε ένα μάθημα στο [Ινστιτούτο Ανιθαγένειας και Ενσωμάτωσης](#) ή στο [Πανεπιστήμιο της Μελβούρνης](#).

Οι οργανισμοί στην Ευρώπη μπορούν να [επικοινωνήσουν με το ENS](#) σχετικά με τις δυνατότητες κατάρτισης.

Μπορείτε επίσης [να εγγραφείτε στη λίστα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας/newsletter](#), να μας ακολουθήσετε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και να υποστηρίξετε την [εκστρατεία της Stateless Journeys](#).

«Πέρασα από τρεις διαδικασίες ασύλου και μία «διαδικασία χωρίς υπαιτιότητα». Η ανιθαγένεια δεν θεωρήθηκε ως λόγος παροχής ασύλου. Στην τρίτη διαδικασία ασύλου, μου χορηγήθηκε τελικά διεθνής προστασία αλλά για διαφορετικούς λόγους... Νιώθω θύμα διάκρισης και περιθωριοποίησης... Δεν μπορώ να πάω πουθενά.»

~ Κουβετιανός Μπιντούν στην
Ολλανδία